

الديبەك سابانشى ۇلى

تۋعان جەر

ئەلە خالىق باسپاسى

الديبەك سابانشى ۇلى

تۇعان جەر

江苏工业学院图书馆
藏书章

بىلە خالىق باسپاسى

图书在版编目（CIP）数据

故乡：哈萨克文/阿勒迪别克著. —奎屯：伊犁人民出版社，
2009.11

ISBN 978—7—5425—1034—1

I. ①故… II. ①阿… III. ①诗歌—作品集—中国—当代—哈萨克语（中国少数民族语言） IV. ①I227

中国版本图书馆 CIP 数据核字（2009）第 207631 号

责任编辑：努 尔

责任校对：古丽娜尔

封面设计：阿尔达克

故乡（哈文）

阿勒迪别克 著

伊犁人民出版社出版发行

（奎屯市北京西路 28 号 邮政编码 833200）

新疆新华书店经销

新疆新博文印刷有限公司印刷

850×1168 毫米 32 开本 8.125 印张

2009 年 12 月 第 1 版 2009 年 12 月第 1 次印刷

印数：1—1000 册

ISBN 978—7—5425—1034—1

定价：15.00 元

جاۋاپتى رەداكتور: نۇر نۇسپىجان ۇلى
جاۋاپتى كوررەكتور: گۈلنار كوبەگەن قىزى
مۇقاباسىن جوبالاعان: ارداق سارسەن ۇلى

تۇعان جەر

بىلە خالىق باسپاسى باستىرىپ تاراتتى
(كۈيىنىڭ قالاسى بيجىڭ باتىس كۈشەسى 28 - اۋلا)
پوچتا نومۇرى: 833200
شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۈكەنىدە ساتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا شىنخۇا باسپا شەكلى سەرىكتىگىدە باسلىدى
فورماتى: 850×1168 1/32 باسپا تاباى: 8. 125
2009 - جىل 12 - اي 1 - باسپاسى 2009 - جىل 12 - اي 1 - باسلىۋى
تىراجى: 1000 - 1

ISBN 978—7—5425—1034—1

باغاسى: 15.00 يۋان

اۆتوردىڭ ئومىر بايىنى

الدىبەك سابانشى ۇلى 1943-جىلى بىلە بىلىسنا توتە قاراستى چاپچال اۋدانىنىڭ ءورتسۇمىن اۋىلىندا تۇلىپ، 1963-جىلى قىزمەتكە قاتىناسقان. اۆتور 1980-جىلعا دەيىن اۋدان كولەمىندەگى باستاۋىش-ورتا مەكتەپتەردە وقتۇشلىق جۇمىستارمەن اينالىسىپ، قوسىمشا ءىرتالاي جىل مەكتەپ مەڭگەرۋشىسى مىندەتىن دە اتقارغان. 1980-جىلى قاڭتاردان 1990-جىلى ناۋرىزعا دەيىن چاپچال اۋداندىق پارتيا مەكتەبىنىڭ وقتۇششى، 1990-جىلى ناۋرىزدان 1991-جىلى قىركۇيەككە دەيىن اۋداندىق پارتيا مەكتەبىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى، ودان 1998-جىلعا دەيىن چاپچال اۋداندىق خالىق پروكۇراتۇراسىنىڭ ورىنباسار باس پروكۇرورى مىندەتىن اتقارىپ، وسى جىلى دەنساۋلىق جاعدايى دەگەندەي جاقسى بولماۋ سەبەبىنەن زەينەتكە شىققان ەدى.

1989-جىلى قاراشادا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنا مۇشە بولعان. 1985-جىلى ناۋرىزدان شىلدەگە دەيىن ورتالىق ۇلتتار شۆەيۋانىنىڭ ماركسىزم-لەنىنىزم كافەدراسىندا ساياسي نازاريادان ءىلىم اسىرعان. 1985-جىلى قىركۇيەكتەن 1987-جىلى شىلدەگە دەيىن ورتالىق ۇلتتار شۆەيۋانى كادرلاردى تاريەلەۋ ءبولىمىنىڭ شىنجياڭ كلاسىنا ءتۇسىپ، اكىمشىلىك باسقارۋ كاسىبىن وقىعان.

1965-جىلى مامىردا «شىنجياڭ گازەتىندە» جاريالانغان «اتى ونىڭ داڭقىتى ەڭبەك» اتتى تىرناق الدى ولەڭىمەن ولكەمىزدىڭ ادەبيەت الەمىنە ات ءىزىن سالا باستاعان الدىبەك سابانشى ۇلىنىڭ قازىرگە دەيىن ەلىمىز

كۈلەمىندەگى قازاق جازۋىنىدا جاريالاناتىن گازەت - جۇرنال باسىلىمداردا 100 دەن استام ولەڭ، داستان، بالالادا، تولعاۋلارى، كوپتەگەن حابار، ماقالا، شالقىمالارى جاريالاندى. باستاۋىش مەكتەپتىڭ 3 - جىلدىق مۇزىكا وقۇلىعىنا ەنگىزىلگەن اۆتوردىڭ «اۋ، بالالىق» (مۇزىكاسى باعدات ەستەمەس ۇلىنىكى) اتتى ءان تەكستى 2006 - جىلغى اۆتونوميالى رايوندىق بالالار ادەبيەتى تۋنىدىلارىن باعالاۋدا تاڭداۋلى تۋنىدى سىلىعىن ەنشىلەدى. بۇدان تىسقارى دا ءبىرتالاي ءان تەكستەرى رادىودا جاريالانىپ ءجۇر.

قولىڭىزداعى «تۇعان جەر» اتتى بۇل جىر جىناعى اۆتوردىڭ ولەڭ ولكەسىنە قادام تاستاعاننان بەرگى جازعان جاريالانعان - جارىا بولماعان ولەڭ، بالالادا، داستان، تولعاۋلارىنىڭ تولىق جىناعى.

مازمۇنى

ولەڭدەر

- 3.....وتكەلدەر.
- 3.....بولماستان.
- 4.....چاپچالتوپ.
- 5.....ۋلى وتان.
- 7.....قىزىل تۇ اياسىندا.
- 9.....جوڭعار اسپانىندا.
- 10.....نوسەر.
- 11.....توس بۇلاعى.
- 11.....تاۋ شىڭى.
- 12.....جاسىل ارشا.
- 12.....جاڭبىردان سوڭعى تۇمان.
- 13.....سالەم، كۇنەس.
- 14.....كۇنەس وزەنىنەن وتكەندە.
- 14.....كۇركىلدەكتى كورگەندە.
- 15.....شاقپىدا.
- 15.....مەڭگەرۋشى.
- 16.....تاسپا جالىندا.
- 17.....دادۇيجاڭ.
- 17.....دومبىراشى جىگىتكە.
- 18.....اقتۇبەك.
- 18.....وفىتسەر ۇيىندە.
- 19.....كوكشوقى بىيگىندە.
- 21.....بەستوبەدەن اتتانعاندا.

22	قۇرعا قادام تاستاعاندا
23	بالىقسۇغا كەلگەندە
23	اتنىڭ تاۋىنا شىققاندا
24	تالدىساي كەزەڭىندە
24	اقدالادا
25	موڭغۇلكۈرەدەن قايتقاندا
26	ئۇيسىن تاۋى
26	اۋلىيە شوقى
27	ارشالى
28	مىڭجىلقى
28	جالعىز تاي
29	المالى
29	بۇرا
30	ايسۇلۇ
32	شىنار
33	شالقي بەر، چاپچال (۶ن تەكست)
35	ئوتتى جىلدار
35	ئۇش ئسارى
36	بالامەن جاستى ول كەيدە
37	بىر قۇربىما
38	جۇيتكىتە ئمىنىپ جۇيرىك جىيەفاڭغا
39	سەسترا قارىنداسىما
40	بە تاشار
45	ساعىنىش (۶ن تەكست)
46	نۇراقىن
50	قوش، نۇراقىن
51	اراققان اۋلاق (تەرمە)
54	قالقام (۶ن تەكست)

- 56..... بۈگىن تاغى سەگىز بوپتى - اۋ مارتقا دا.
- 56..... كىرە بەرشى، قوناقتار.
- 57..... پارتيا، ۋزىڭ بولغان سوڭ.
- 59..... چاۋشيان ايەلدەرىنە.
- 62..... تاۋ.
- 63..... بۇل ارا.
- 65..... اۋىلدا تانغاندا.
- 67..... تاس قۇدىق.
- 68..... بارمىسىزدار، كاريالارەلدەگى.
- 69..... تاۋ جولىندا.
- 69..... اقتايمىسىڭ ۋمىتىن.
- 70..... كۈنەسكە تاغى كەلگەندە.
- 72..... ۋمىر جاساعىم كەلدەدى شوبەرەممەن.
- 72..... سىزىپ كەلەم ۋزىمنىڭ سۋرەتىمدى.
- 73..... قايتىپ ولەڭ جاساماق جاسىن ادام.
- 73..... ۋمىر جايلى ويلاعاندا.
- 74..... سۇلۇ.
- 77..... «ايىبىم».
- 78..... كەشىر، انا، تەنتەگمىڭدى.
- 79..... كەشىر، ساۋلەم، مازالاما.
- 80..... تاۋ جولىندا.
- 81..... كوكپار.
- 82..... نۇرداۋلەتتىڭ قابىرى باسىندا.
- 83..... شاشۇ.
- 88..... ۋيسىن تاۋى (۶ان تەكست).
- 98..... كوممۇنىست.
- 91..... جوڭغار اسپانىندا.
- 92..... كەلدىم جانە قايتا اينالىپ، ۋرىمجى.

93.....	شەخىزى
94.....	كۈيتۈندە
95.....	قولانباستاۋ
96.....	مايتاۋدا
96.....	ولەك
97.....	بۇل ولەك جولداس ەدى كوكتەمدەگى
99.....	قايدا
100.....	قىرىق
101.....	سۇيدىك كۈشەسىندە
102.....	سايرام
103.....	كۈرەنىك دابىل مۇناراسى الدىندا
103.....	قۇدالار اۋىلىندا
104.....	پرىكازچىك حۈيزۋ قىزىنا
105.....	كونە كۈرە قامالدىن كورگەندە
106.....	ات
106.....	شىمايىم
108.....	ۇيعۇر تۇسىما
111.....	سىبە دوستقا
113.....	وسى اۋلا
115.....	كەتكەنمىشە
115.....	«مىرزا»، مەنى
116.....	بايگە
117.....	ۇڭىلدىم
118.....	سۈكپەگىن
119.....	ۈكپەلىمىن
120.....	تىيرمەنبۇلاق
121.....	تاۋلار اسىپ، كەلەمىن تاۋلار اسىپ
122.....	انا، بۇلاي كوزىڭگە جاس الماشى

123.....	ئىنىپ كەلەم.
124.....	لى مەي.
124.....	سۈيىكتى ولەڭ.
125.....	جاپىراق.
127.....	جانار.
128.....	ەگىز تۇعان.
129.....	ساعىندىم.
133.....	ەكەۋلەر.
135.....	العاشقى.
137.....	اياۋلىم.
138.....	كوكتەم كەلدى.
139.....	سەنمەنەن.
144.....	اي.
144.....	جايىۋ بايگە.
145.....	كۈندەر كەلەر.
146.....	ئۆسۈندىم.
148.....	ئۆيۈدىم مەن.
149.....	ۋاعالا يىكۇمىسسالام.
151.....	اكە قابىرى باسنىدا.
153.....	قىرىغىز ساباقتاسما.
156.....	اۋناقشىپ جاتا المايمىن تۈسەگىمدە.
158.....	قورقامىن.
159.....	قوش بول ، مىنىزۋ شۋەيۋانىم.
162.....	قىماي كەتپ بارامىن.
164.....	تاس مۇسىندەر.
165.....	تەڭىزدەر.
167.....	تۇعان جەر.
169.....	سالەم.

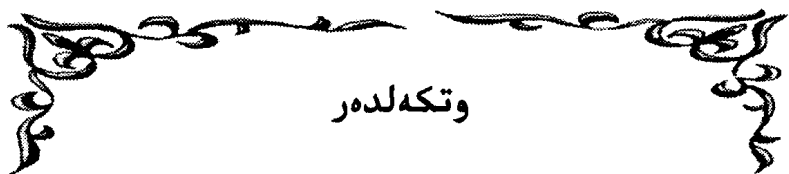
170.....	ۋىتتەر.
171.....	ۋىمىر، سەنى شىن سۈيگەم.
172.....	بەستوبەدە.
173.....	جان اكە.
174.....	كىمدەر ۋىلسىن نەندەي بايلىق جاتقاننى.
175.....	قوش، بالالىق.
175.....	تۇعان جەرىم – چاپچالىم.

تولعاۋ، بالادا، داستاندار

181.....	كوش كەلەدى (بالادا).
184.....	بايتشى (بالادا).
188.....	اۋليە شوقى (تولعاۋ).
194.....	كۇلان (داستان).
228.....	بىرلىك – نىتىماق – بىرس (اڭىز داستان).
237.....	جالعىز جىدەدەن تۇلغان وي (تولعاۋ).
243.....	اقتام تۇرالى جىر (تولعاۋ).

A decorative rectangular border with intricate floral and scrollwork patterns, framing the central text.

وله گدەر

وتكەلدەر

دومالاپ كورمەسە دە تاسم ورگە،
تاي منگەم ات بولار دەپ باسرەگە.
بوگەدى قۇلا تاسقن الدىمدى سان،
ارانن تونگەندە اپات اشپ ەلگە.

قاشاندا بارمىمىنسىز دەپ كورمەدىم،
(ەدىم مەن دە سەن ماعان ەپ بەرمەدىڭ)
جەرلەستىڭ، تۇسقاندىق ساۋعا - سالەم،
كوبىن - اي بۇگىن دە ەلى وتكەلدەردىڭ.

1988 - جىل

بولماستان

بولماستان ارتىق جۇگى ەركە كۇنىڭ،
ويىمدى ەركە تىلمەن شەرتە بىلدىم.
اس ئىشپ بوساڭداستان بوسقا اياق،
جاسادىم يىگىلىگىن ەرتەڭمىنىڭ.

اپەشتەپ ارتىق كورپ تورەسىنەن،
ەل ەدى - اۋ ەركەلەتپ ۇر وسىرگەن.
(وزىڭنىڭ ولمەس وتكىر ويلارىڭمەن،
كورىن دەپ اش كەزەڭدەر توبەسىنەن.)

سول ويدى سايتاننان دا جاسىرمادىم،
قوفايعا، جالپاڭغا دا باس ۇرمادىم.
سوزىمدى سالماقتاسىن، سارالاسىن،
كەلەشەك سىنشىلارى عاسىرلاردىڭ.

چاپچالتوپ

جىبەك ءجۇندى، بال ەتتى
قوي وسىرگەن چاپچالتوپ.
اقىنعا اق تىلەكتى،
وي تۇسىرگەن چاپچالتوپ.

اسپانمەن تىلدەسكەن،
اق شىنارلى چاپچالتوپ.
سامال جەلى تاڭعى ەسكەن،
جان قۇمارى چاپچالتوپ.

قىز كۆلكىلى بۇلاعى
سىڭىسىرلاغان چاپچالتوپ.
سولكەبايداي قۇراعى،
سىڭىسىرلاغان چاپچالتوپ.

بىتىك وسكەن استىعى
تاڭ قالدىرعان چاپچالتوپ.
اداستىرىپ اق ءشىى،
اينالدىرعان چاپچالتوپ.

تەمەكسى، قاۋىنى
تامساندىرغان چاپچالتوپ.
مەيماندىس باي اۋىلى،
باقىت قونغان چاپچالتوپ.

بالالىق، جاس كۈندەرىم
وزىڭدە وتكەن چاپچالتوپ.
وزىڭنەن جىر تىزبەگىن
الا كەتكەم چاپچالتوپ.

سوندىقتان دا وزىڭە
بورىشىم كوپ چاپچالتوپ.
تەنتەك بولسام كەزىندە،
كەشىرە گور چاپچالتوپ.

تارتۋەتكەن جىرىمدى
قابىل الشى چاپچالتوپ.
كەرەگىڭە بۈگىن دە
تابىلايىن چاپچالتوپ.

1981 - جىلى تامىزدىڭ 3 - كۈنى

ۋلى وتان

ۋلى وتان سىتىقىسىڭ سەن تۇعان جەر،
ساداكاڭ بوپ اينالايسىن تۇعان ەل.